

skem razvilj edino potom nemških knjig, nemških učiteljev in sploh nemške izobrazbe. Res je, da je vsa industrija, kar se jo nahaja na Slovenskem, večidel v nemških rokah. Res je z eno besedo, da so nemški trgovci, nemški industrijci, nemška šola, pravi učitelji slovenskega ljudstva. Da, učitelji na eni strani in denarni zalagatelji na drugi strani! Kdor tega ne prizna, ta — laže, ali pa — je bolan, v glavi, na možganah bolan.

Vi lažete! Rekli smo že v začetku teh vrstic, da je beseda huda. Ali za to se ne smemo brigati. Kajti ves naš politični boj, vse naše gospodarsko delo, vse naše delovanje in hotenje v javnosti nam dokazuje z vsakim dnevom, da se ne gre več zato, da bi — skrivavnice igrali. Prvaki se lahko med seboj pripravajo, češ da je eden ali drugi bolj ali manj „mlačen“ v narodnostni gonji. Ali vsi, vsi prvaki — lažejo. In tej brezvestni laži, ki je že toliko nesreče povzročila, mora biti enkrat konec. Kdor ima le iskrico sočutja za to zanemarjeno in izprežnato ljudstvo, nam mora pritrčiti, ko pravimo:

Proč z lažjo, proč z obrekovanjem in dvojnjo moraljo! — Ali smo to, ali pa to! Proč s škodljivo lažjo!

Politični pregled.

Med Turčijo in Bulgarsko postajajo razmere vedno bolj napete. Na obeh straneh se oborožujejo in bati se je resnejših konfliktov. Vzrok nasprotja tiči, kakor znano, v tem, da je bivši bulgarski knez odložil kneziški in sprejel kraljevski naslov. S tem je raztrgala Bulgarija zvezo s Turčijo, do katere je stala doslej v nekakem podaniškem razmerju in kateri je morala tudi gotove doklade plačevati. Turčija zahteva zdaj od Bulgarije večjo odškodnino in sicer je zahtevala najprej 150 milijonov frankov. Kakor se poroča, hoče pa Bulgarska le 82 milijonov plačati. Ni torej izključeno, da bode prišlo na Balkanu vkljub avstrijsko-turškemu sporazumu do prelivanja krvi.

Dopisi.

Iz Levanjc v pesniški dolini. Mnogo se je pisalo od ptujskega okrajnega zastopa, in predbaciva se mu da velike doklade nalaga in dolgove dela. Koliko koristnega za okraj je pa storil od tega se ne govori. Kdor ima možgane v glavi, mora spoznati, kaj je okrajni zastop po njegovem načelniku Ornigu v 4 letih napravil. To je kratki čas in ako se premisli, da poprejšni okrajni zastop vsih 18 let njegovega delovanja ni nič in današnji pa v prid javnega prometa toliko storil, da mora vsak in največji sovražnik to priznati in njegovemu načelniku Ornigu v srce hvaležen biti, da se je toliko v 4 letih napravilo. Le z delom se kaj doseže; koliko dela so dale ceste, kolikrat se je vozil g. Ornig in žrtvoval čas in denar, da se je vse v redu izvršilo. Hvaležni smo okrajnemu zastopu in njegovemu načelniku Ornigu, da je okrajno cesto skozi Velovlek, Levanjce in Distince po lepi pesniški dolini zgotovil in da imamo dobro zvezo na vse kraje. Dolgo let smo prosili in čakali za to cesto, pa še le gospod Ornig se je usmilil čez naš kraj in potrebne korake storil, da se naša težko pričakovana želja spoznala. Koliko koristnega se je v ptujskem okraju za javni promet pod današnjim okrajnim zastopom storilo, pogledimo na desno ali levo stran Drave. Pogledimo si novo okrajno cesto v vrbanjski fari skozi Janžovce, Jiršovce, katera dalje v Ragoznicu k sv. Rupertu lenarškega okraja pelja, leta in leta prosijo prebivalci kmečkega okraja za to cesto, ali le pri obljubah je ostalo. Lansko spomlad je ptujski okrajni zastop svojo progo zgotovil in še le ko so lenarški prebivalci, lenarški okrajni zastop hudo nadlegovali in dregali, so začeli nekaj od ptujskega okraja naprej proti sv. Rupertu delati, ali kaj, nekaj blata so nakopali na cesto in joj kaka bo tista ko bo spomlad ali deževno vreme nastalo. Ptujška cesta je ravna kot železnični tir in veselje je po nje potovati. Kmet rad doklade plača, samo da se dobro in varno vozi. In zdaj ko so sepotrebne ceste zgradile, zdaj

lažejo in obrekujejo prokleti prvaki rogovileži na najnesramnejši način okrajni zastop in hočejo ljudstvo razburiti in kar je svitlega očrniti. Sramota za take hujskače. Zdej bo se ljudstvo od teh Judežov lovilo, vse se jim bo obetal, pa se ne bode vjelo v to hudičeve zanjke. Zakaj se pa bo ljudstvo lovilo? Volitve za okrajni zastop se bližajo. Tedaj pozor, ne pustite se kmetje zapeljati od rogovilskih prvakov in premislite, kaj dobrega je današnji okrajni zastop pod vodstvom njegovega trudopolnega velezasluznega načelnika Orniga storil in bodedo mu iz srca hvaležni za vse. Ljudstvo pa se naj zdrami in pri prihodnjih volitvah, katere se bodo v kratkem vršile, današnje voditelje okrajnega zastopa, kateri so najzvestejši in odločnejši naprednjaki izvolili. Ne udajmo se prvakom!

Iz Dornave. Prihodnjo nedeljo namerava biti tukaj prav izvanreden dan veselja. Prirediti se misli namreč v šolskem poslopu (!) nek „teater“ ali boljše rečeno sejem zastarelih devic. Zbrale so se namreč nekatere device, ktere so že zdavnaj prekoračile postavno dobo mladih let, ter jih je prednica nekako tako-le nagovorila: *Drage tovarišice, dosedaj sem še zmiraj imela tolažilne besede za vas in upala, da se vendar v kratkem kateri mladenič ktere od nas usmili; ker pa se vašek vedno bolj približuje brez da bi kdó za ktero vprašal, napravimo sejem, saj se tedaj sejni že za vsako sorto napravljajo, da se tem boljše izpeča zastarelo blago, ter to ljudem naznanimo da bo „teater“; na ta način privabimo mnogo oseb, kateri bodo naše vitke postave in našo spretnost občudovali, ter je na ta način mogoče da lahkomišle mladeniče spodlezemo, kateri se za mlajše boljše brigajo kakor za nas. Naglas sem se pri zadnjih besedah zasmeljal, ter jih s tem opozoril, da sem vse slišal; in huda bi mi predla, ako bi jo še v pravem času ne odkuril. Mislim sem pa: Srečen fant, srečnejši še mož, kateremu bo žena pri najslabši volji „teater“ zapislala!*

Cirkovce - Strasgonje. Dopisniku v „Slov. Gospodarju“ z dne 14. jan. št. 2, naj bo povedano, da tisti dvojezični poštni pečat kakor on piše, je kar čez noč izginit; najbrž ga je on ukradel, ker ve da je čez noč izginit. Na drugi dopis „Slov. Gospodarja“ z dne 21. jan. št. 3 pa se mu zagotavlja, da je še škoda za onega Waldhauserja, ker ko bi njega ne bli zaprl, bi on vse dolgove P... . ov katere imajo pri raznih obrtnikih iztirjal. Heil narodna školjska požarna bramba v nemško komando!

Veržje. Komaj je izšla druga št. „Slov. Gospodarja“, je dopisun sramotno napadel nas naročnike in naš kmečki list „Stajerc“ in je očital, da si mi lahko za manjši denar kupimo drug časnik. Mi si naročimo časnik, katerega si mi hočemo in kateri je nam v korist, in ne beramo za denarje, kakor vi in vaš dopisun. Za vas vsako nedeljo pobira po cervki g. župnik in potem s tistimi denarji, gozdno škodo plačujete. Dalje se je pohvalil dopisun, kak ste se pokazali pri veselici dne 3. t. m. Vi ste ta dan imeli gledališčno igró, in dobro sta pokazala dva fanta vašo sliko, kako sta se za nevesto pretrepala v Rozmanovi krčmi. Dalje je pohvalil dopisun diletantino Juliko Seršen, kako je v Rozmanovi krčmi pobirala za obmejne Slovence! Vi imate „obmejne Slovence“, ki sta že 10 let dolžna občinskemu predstojniku kovaško delo. Molčite, dopisun, in ne govorite, kako bi radi posojilnico ustanovili in celo naše tržanstvo ob beraško palico spravili. Vi imate posojilnico prvo v Rozmanovi krčmi in drugo pri Alojzu Fekonji. Vaši advokati dobro pobirajo v vaših posojilnicah od vas denar in posebno pa vaš šribar, kadar k vam na kolone hodi in svoj trebuh napolni da vam potlej pod nos fige kaže. Opazovalec.

Sv. Marjeta Dplj. Ako hočes od daleč ptička spoznati, moraš ga slišati peti. Tudi v št. 6. od 13. januarja 1909 „Naše straže“ je neki ptiček skoval in zapel pesem o podpisaneu. Predbaciva mi da ponemčujem Marječane. Kak se moti! Ponemčujem ne, a podučujem jih na njih željo v toli jim potrebni, a dopisunu zopni nemščini. Kar se tiče dragega mi umrlega tovariša g. Goloba ne izgubim besede. Sram bi me pač bilo, ako bi se mi bilo mesto nadučitelja pod takimi okoljščami podelilo, kakor se je podelilo mesto dopisunu „Straže“. Si se ti nesramni, podli obrekovalec na to pri tvojem omenjenem spominu

na tvojo preteklost tudi spomnil? Če ne bodedo, ako ne miruješ, v prihodnji št. 7. „Jerca“ jaz eno zapel, da bodejo Marječani strmeli. Butec si le moj dragi dopisun. Šola taka ne more biti narodna, a pouk se mora vršiti na narodni podlagi. Kar se tiče moj poučevanja si pa prebedast, da bi ti o njej sodil. Kar si kvasil o nemškem pozdravu je taka laž in oslarija, da se ti vse marječke kn smejišo. Te ne oblije rudečija? Vedi pa da im sinčka, katerega materin in očetov jezik je niški in pri katerem se znaš tudi ti še nan nemščine. Ker pišiš o veronauku vedi, da pred c. kr. komisijo naredil skušnjo za povnanje verouka in da sem torej zmožen tudi tej stroki poučevati. Tikoč se predpisovanja nih ur kaplana, pa tebe ne bodedo vprašal, je moja dolžnost kot nadučitelj. Kajti tudi se ne bojim nobednega kaplana. Jezi te, sem pisar občine Podova. Dobro vem, kam taceo moli! Podova ti je prenapredna. Kaj Fantič le jezi se! Me veseli! V marječki ob pisave ne prevzamem, ker sem slišal v „lepem“ redu se vse nahaja. Kar se tiče mo časa vidi, da ga znam bolje porabiti v občini in samo svojo kakor ti — ki te je le prva brigá. Aug. Achitsch, nadučitelj

Na gori Pevec na Koroškem. Vlak krobi proti slednjemu kolodvoru, midva, ljubi „Stajerc“ pa jo zavijma z balončkom na goro, pod kat donijo mile pesmice naprednega pevskega društva „Planinske cvetlice“. Trg tu spodaj se meni dopade. Akoravno sitni prvaki tudi tukaj šajo kaliti ljubi mir in razrušiti dosedajnost, vendar se mora reči, da stoji v sredi vednih tržanov močan steber nemške kulture, katera razsvetljuje in oživlja prebivalstvo okolice. — Še malo bolj na kvivku jo šarv — tako in zdaj je poljubil balonček vrh večega „Pevca“. Aa — kako lepo za okoli dati — ja Cvetlična dolina je krasna dol Glej veliko „Drago“, kako mirmo valovčka prej proti spodni vasi, kjer se ji dve plani hčerki veselo pridružiti. Črez eno teh vodice most, ki je postavljen tudi zato, da nek otroku ni treba brestni vode, kadar ga pr očee pošlje v sosedno nemško šolo. Ljubi „jerc“, le poglej ga, kako veselo maha proti Zdi se mi, kakor bi imel na torbici zapis N. N. Schüler der deutschen Volksschule in Ljubi „Stajerc“, tu je dokazano, kako va skrbijo nadprvaki za svojo lastno deco. Pošjo v sosedno — trdo nemško šolo, domačo ško šolo pa poslovenijo kolikor je mogoče, da bi se ondotni šolarji (otroci ubogih, imenitnih ali pa od prvakiših posojilnic odvis starišev) le malo ali pa nič ne priučili nemšk jezika. Prvaki duhovniki in prvaki vodite občinski, deželni in državni „kamri“, vsi z dobro nemško. Ja brez nemškega jezika bi yenski duhoven ne mogel opravljati svoje sh in brez nemščine, ki je eden najimenitnej svetovnih jezikov, ni nobeni prvaki poslanec mogel se sporazumiti z nemškimi in drug poslanci. A vkljub temu mrzi sebičnim voinim prvake kočije, da bi slovensko ljudstvo nemško znalo. Obnašajo se tako, kakor t „tovarnar“ prvakiših častnih članov, ki je deklici takole zapel:

„Deklica moja,
Ne bodi tak svoja,
„Narodna“ šola ni za tebe,
Priskrbeli smo jo le za prvake tre-
Deutsche Schule im Nachbarort,
Solche besuche nur immer fort,
Die deutsche Sprache ist für dich recht wichtig,
Darum lerne sie in F. recht tüchtig!
Ljubi „Stajerc“, zdaj si slišal, kakoršno pojejo viši prvaki na tihem in zakaj da zati slovensko-nemške šole in jih želijo nadomeš z prvakišimi učilnicami. Kolikokrat sem opaz javno prvaško djanje in nehanje, vsikrat sem pazil, da držijo veliki prvaki mački svoje koplje le na to prokletu sebičnost:

„Njim vse — ljudstvu nič,
Prvakišim patrijem — nemško omiko,
Prvakišim plebejem — nazadnjaško politično bistr.
Prihodnjič dalje
Na Karlovi gori. Kdo bi raz tega vidi a hvaležnega hriba ne hotel malo pokukati

dol v „Spodnji svet“? Hribolazci potrebujejo nekaj ur do vrha. Ljubi „Štajerc“ midva pa odrivna balonček od „Pevca“ po zračni črti naravnost proti „Karlovec“ in ako naju kakih prvaški veter ne bo zaviral, kmalu bova tam. Tudi na tej višavi so nastavljali znani fotografi svoje čarobne instrumente — ali tudi Lipe ne vena. Dobro bi bilo ko bi fotografiral enkrat vse pravaške „hribolazce“ iz Sel, Šmarjete, Glinj, Slov. Plajberga in drugih sosednih far, ktere mlečozobi prvaški študenti v „črno goro“ vabijo in jih z ničvrednimi časopisi „futurajo“. Ker ni zapaziti Lipeja, pa nastaviva najine „šperpetline“ ne okolice. Vidiš ljubi „Štajerc“ tam pod Koso ležijo visoke Sele. Blizo Mažeja je postavljeno štand nekega „žrebljarja“, ki črno-prvaške „žreblje“ kuje in jih pri vsaki priložnosti svojim prijateljem v glavo zabija. Šmarjeta je tudi malo na griču postavljena. Zraven nje stoji črn vrh. Ljubi „Štajerc“ to ti pa vendar ne morem povedati, jeli Šmarjeta ob času državnih volitev črnemu vrhu ali pa župniku na ljubo — v večinu le črno volila. Tudi to mi ni znano, kdaj bo Jozije Ratislav za ljubljanskim mešetarjem zopet v Šmarjeto priromal, da bosta z Metodovim grošom — prvaški otroški vrtec k farovžu prizidala. Ljubi „Štajerc“, danes poglejmo še v Glinje. Ta vas bode kmalu beli „Iblani“ podobna, saj že polagajo po ulici kámenita tla — le tako naprej — občina pa se joka, ker so naredili prvaki velik nepotreben dolg. — Šolo so pa tudi tako popravili, da ima zdaj napis „ljudska šola“. Ljubi „Štajerc“ ali bi ne bilo bolje, da bi Glinjanci le „Volksschule“ postavili? Ne, ni tako! Ako bi Glinjanci „ljudske šole“ ne imeli, potem bi se tudi „visoka prvaška šola“ na Trati kmalu podrla. — Starejši spijo in spijo v prvaštvu in mislijo, da so srečni, ker imajo samo „Ljudsko šolo“ in ne tudi „Volksschule“. Njih odrasli otroci jih bodo pa vendar zbudili, ker bodo občutili, da je bila sedanja prvaška gonja slovenskemu narodu le velikanska sleparija. Prihodnjic dalje.

Sv. Marjeta v Rožni dolini. Pomolzli so na dan Sv. Stefana naše modernjake doktor Müller in njegovi prijatelji in lepo svoto denarja iz naše občine odnesli. Kšeft mora tej gospodi že zelo slabo iti, da so prisiljeni bili na naše strme gore priti ovce striči. Temu se ja ni začuditi, saj so ljudi v Glinjah in na Trati od svojih ljubih „bratov“ že tako izprešani, da z nobeno prešo ne dobijo več vinarja od kmeta. Seveda za lep denar gospodi tudi na gore plezajo, in dobri pastirji že vejo kje so še morebiti kake neostrizene ovce. Zakaj so prišli ti gospodi po naših strmih klancih? Rekli so svojim pobožnim poslušalcem, da je pri nas ustanovitev Ciril in Metodovega društva „silno“ potrebno in pravili so nam tudi v kaki čudni bedi so njih „bratci“ na Kranjskem. Kaj hoče to društvo doseči? Praviš nam „slovenske šole“! Dobro! Mi pa pravimo na to: ali so slovenske šole v resnici potrebne, naj jih nam potem dežela ali pa država da, saj moramo mi kmeti dovolj dače in umlog za šole plačevati, če pa te šole niso potrebne, nam pa tudi ni treba denar iz žepa pobirati in za dohtarje ali pa druge mlade hectarje skrbeti. Mi vprašamo naše modre glave, ki slovensko šolo hočejo: Koliko naših ljudi je šlo svoj kruh na Kranjsko iskat in je potrebovalo ta novi slovenski jezik, katerega vi hočete našim otrokom naučiti? Povejte nam to, in potem bomo mi vam tiste našeli, kateri so z vašo zaničevano nemščino svoj kruh prislužili. Če moje otroke dam nemško se naučiti, še ni treba zavoljo tega moj materni jezik in moje mati zaničevati ali se nje sramovati, pa jaz mislim da smo mi stariši dolžni naše otroke tisti jezik dat se naučiti, s katerim bodo bolj lahko skoz življenje prišli in da njim ne bode treba tako trpeti, kakor moramo mi. Seveda za kranjske dohtarje v Celovcu je dobro, če nobeden ni več nemščine, ali kaj hočemo tisti drugi početi, ki moramo naš kruh po svetu iskati? Bojo nam, če enkrat pridemo v revščino tisti ki zdaj tako lepo okoli naših žepov hodijo, morebiti pomagali? Gotovo ne, siromaka nobeden ne pozna! — Tri bistre glave iz naše občine so temu društvu po 20 K darovale! Prav, če ima nekdo preveč denarja, naj ga odstrani! Mi smo samo radovedni, koliko bojo ti možaki darovali, če bo prišel

„usmiljeni brat“ za bolnike ali pa kdo izmed naših domačih ljudi pobirat za revne šolarje ali za druge domače siromake. Če dajo za tujce po 20 K, bode za domačine gotovo „fufgar“ padel! — Šmarječani! Če pride Čopičov Folti pobirat in plaziti okoli vaše tošnje, povejte njemu naj gre najprej med tiste dohtarje ki od naših denarjev živijo in katerem se 20 K ne bo poznalo. Mi kmeti smo sami taki reveži da smo sami najbolj kake podpore potrebni! Če pa hoče kdo v resnici kaj dati, naj položi ta dar našim domačim siromakom na oltar, in ti bodejo njemu več hvale vedli, kot tisti, ki nas samo poznajo, dokler nas potrebujejo!

Jesenice na Gorenjskem. Osemrazrednico slovensko ljudsko šolo zahtevajo Jeseničani, z katero jeseniško univerzo bo pa teško kaj. Vsled tega si je dovolil okrajni šolski svet razpisati ogledno komisijo na dan 28. januarja t. l. Da bi Jeseničani Savčane na lim spravili in jim usta zamašili, so predlagali pristni jeseniški politiki, znani dr. Kogoj, fajmošter Zabukovec, krojač Čebulj in pa penzjonirani poštar iz dežele Lojze Schrey, da se naj nova osemrazrednica zgradi med Jesenicami in Savo, tedaj tik Save na parcelah, katere so last kranjske obrtne družbe. Ker imamo na Savi dve tretini šolskih otrok, so nam hoteli gospodje iz Jesenic, dobiti srce pokazati, s tem da nam hočejo napraviti novo šolo na meji industrijskega kraja Sava recte Jesenice-Fuzine! Pa glej, kako so nas ti gospodje za nos potegnili! — Ko smo prišli na imenovani prostor, kateri ima pač najlepšo lego za šolo v celih Jesenicah, so nam gospodje hrbet pokazali in zahtevali, da se mora nova šola na Zalah zgori Jesenic zgraditi!! — Pa kaj še, državni inženir jim je prečrtal ta njih program s tem, da je spoznal prostor na Zalah kot popolnoma nesposoben za šolo, vsled tega so se gospodje modrijani do celega blamirali! Ko je naš občinski svetovalac Anton Pongratz previdel, da se gospodje iz nas samo šaljijo, ker je sedaj predpust, je potegnil ojstri meč in zahteval, da naj vlada še letos že nam pred 5 leti dovoljeno in pravomočno postalo 4 razredno šolo na Savi zgradi, katero šolo so nam Jeseničani samo na umetni način do danes zabranili. Velika neumnost in bedarija bi bila, da bi se mi, kot največji davkoplačevalci, vedno morali pustiti teptati od Jeseničanov in predpisovati, kaj da imamo v raznih potrebnostih ukreniti!!? Časi so minuli, panslavisti, in še lahko tisočkrat napravite šuštarja ali žnidarja za jeseniškega regenta, s tem nas še ne boste pod klop spravili, imamo še druge gospode na strani, kateri več vedo, nego Vi! — Kaj bode še v šolskemu vprašanju ukrenil naš svetovalac Anton Pongratz, to je še tajno, a toliko Vam še danes lahko povemo, da iz Vaše moke ne bo nič kruha. Šola bo tam stala, kamor jo bomo mi postavili! Capito? Pa še nekaj, gospod fajmošter Zabukovec. Vi nas v Slovincu vedno z nemskutarji pitate, to je od Vas tako pulho in podlo, da je vse graje vredno, to tudi Vaši politiki prav nič pomagalo ne bode, ako ste Vi kranjski Janez, je drugi še tudi lahko kranjski Tone! — Pa v tem oziru se pač ne bomo z Vami pričkali, zapomnite si pa, da Vas samo še nemška politika na Jesenicah drži. Nemec je imenoval slovenskega krojača za regenta na Jesenicah, Nemec je zgradil tovarno na Savi, Nemec daje še do danes kruh slovenskemu delavcu na Savi in skozi Nemca je tudi Vaša možnja hogata postala na Jesenicah. Da bi bilo le še veliko Nemcev podjetnikov na Kranjskem, potem bi se v Ljubljani malo vozni listov za Ameriko prodalo. Ako Vam pa ni všeč da slovenski delavec na Jesenicah nemški kruh je, se tem tudi lahko kmalo odpomore! Mislimo da nas zastopite! Danes teden na svidenje! — Več slovenskih delavcev na Savi.

Slike iz Brežic na Savi.

I.
Brežice, — kraljestvo novega odrešenika štajerskih Slovincen, velemodrega in velekorajznega dr. Ivana Benkovič! Lepo mestece, prijazno in čedno, da je veselje. Sicer ležijo Brežice na trojni meji: Štajerska, Kranjska in Hrvatska se dotikajo tukaj. In vendar ni bilo doslej v Brežicah ničesar čutili o prvaškemu hujškanju, ki ga razširja Kranjska v sosednih de-

želah, kakor razširja gnila bula smrad v svoji okolici. Tudi ni bilo v Brežicah še ničesar čuti o udomaćenju hrvatskih razmer, o zatiranju enega Khuen-Hedervaryja ali barona Baucha, o korupciji v javnosti in javnih zastopih. Z eno besedo povedano: razmere v Brežicah so bile doslej — štajerske, to se pravi: poštene, odkrite, prijateljske...

Ali privandral je iz Kranjske možic, ki je hotel v svoji pogumnosti kar čez noč te razmere predrugačiti. Ta možic je sicer v svoji mladosti prisegal, da „postanelahko vse, samo klerikalec ne“. Ker pa je klerikalstvo jako pametna struja, ker se klerikalno „prepričanje“ imenitno obrestuje, zato je postal i ta kranjski možic — prvaški klerikalec. Ime tega možica je — dr. Ivan Benkovič, advokat, državni poslanec in bogve kaj še vse.

Dr. Ivan Benkovič je prišel torej v Brežice in čutil v sebi nakrat nalogo velikega reformatorja ter odrešenika. Čutil je nakrat v svojih prsih, podobnim kurjim prsam, nagon k pomoči. Vedel je nakrat, da sicer njegova advokatska pisarna ne stoji posebno dobro, da bi ji pa morda ne škodovalo, ako bi postal on — vodja in odrešenik slovenskega ljudstva.

Tako je pričel mali prvaški advokat dr. Benkovič v Brežicah svojo politično in sploh javno „karijero“. Tako ni bil več znan kot imetnik precej klavirne odvetniške pisarne ali pa ženin gospice natakarice, temveč kmalu je zaslovelo njegovo ime tudi kot ime voditelja „svete slovenske stvari“, „čiste katoliške vere“ in „kmetskega programa“. Da, da, — Benkovič je postal nakrat patentirani slovenski rodoljub, vzorni katoliški kristijan in vneti zaščitnik kmetov. Mi smo celo prepričanja, da bi slovensko ljudstvo že davno poginilo, da bi katoliške vere že davno ne bilo in da bi kmetje že davno iz zemeljskega površja izginili, ko bi — dr. Benkoviča ne bilo. Ali hvala Bogu, on je prišel, on, ON je prišel in vse je zato rešeno. Cel Benkovičeva „karijera“ je s tem rešena...

Gospodine dr. Ivan Benkovič je imel sicer pri vsemu temu precej smole. Semtertja se mu je kaj neprijetnega zgodilo. Postal je sicer državni poslanec po milosti kaplana dr. Korošca. Ali prijelo se ga je tudi neprijetno ime — doktor Cvenkanič, ki mu ga je dalo kmetsko ljudstvo. In celo pasji bič mu je zažvižgal okoli ušes, — pasji bič, ki ga je držala slovenska roka...

Ta dr. Ivan Benkovič postal je torej prvaški odrešenik v Brežicah in sploh v celotnem brežiškem okraju. In ako pustimo vso šalo ob strani, moramo odkrito reči: Benkovičeva politika temelji v najbolj brezobzirnem hujškanju in zatiranju, vsa njegova politika ni nič drugega, nego grdo zaničevanje postav, grda — strahovlada.

Tej strahovladi prvaka dr. Benkoviča, mora biti enkrat konec: njegov terorizem se mora zlomiti, njegov vpliv mora ponehati. Dokazati se mora enkrat vsej javnosti, da tudi Benkovič ni prost postavnih kazni, da se ima i on po zakonu ravnati, da ima sam dovolj masla na glavi, ki se mu kar po obrazu cedi, ako ga zadene le žarek solnca.

Iz tega stališča smo se odločili, da prinesemo vrsto člankov, v katerih bode objavljena vsa zgodovina, vso stanje in vse posledice brezvestne Benkovičeve gonje. Hočemo torej enkrat pošteno pomesti. In ako bi to ne pomagalo, našli bi še druga sredstva...

II.

Najhujšo jezo ima dr. Benkovič proti brežiški policiji, zlasti pa proti njenemu vodju g. Karl Schalonu. V trenutku, ko je bil dr. Benkovič izvoljen za poslanca, si je pač mislil, da bode odslej s svojimi podrepaniki in zlasti z zapeljano prvako mladino lahko delal, karkoli se mu bode poljubilo in dopadlo. Ali policija v Brežicah je stala vedno na stališču, da velja postava za vse ednako in da se mora vsacega nanjo opozoriti, naj si bode to potem kranjski rešetar ali pa državni poslanec. To je Benkoviča seveda grozno jezilo. Kaj pa mislite, — on, ON, je vendar doktor in državni poslanec, — on se ne bode oziral na to, kar odreja policija ali pa — Schalon. Pa mu doslej vendar ni nič